

ریس کانون مطالعات و پژوهش های افغانستان در گفتوگو با فارس:

امریکا باید بپذیرد که در افغانستان به بن بست رسیده است

خبرگزاری فارس: عزیز آریانفر با اشاره به عدم مشروعیت امریکا برای حضور درازمدت در افغانستان تأکید کرد که امریکا باید بپذیرد در افغانستان به بن بست رسیده است.

عزیز آریانفر در گفتوگو با خبرنگار خبرگزاری فارس، اظهار داشت: بر اساس فیصله نامه سازمان ملل، تنها نیروهای آیساف حق استقرار در افغانستان را دارند. هرگونه سوء استفاده ابزاری از این فیصله ها، و نقض آشکار آن، فاجعه خواهد آفرید. وی تصریح کرد: مشروعیت دولت و پارلمان افغانستان زیر سؤال است و امضاء و تصویب هر پیمانی توسط آن ها با مشکلی به نام مشروعیت ملی، منطقه ای و بین المللی مواجه است.

رئیس مرکز مطالعات و پژوهش های افغانستان در فرانکفورت آلمان که در حاشیه کنفرانس بین المللی «سناریوها برای افغانستان و تحول امنیت منطقه ای» که در "آلماتی" برگزار شد، به خبرنگار فارس، گفت: حضور بلند مدت و دائمی امریکا در افغانستان نه تنها بی ثباتی و هرج و مرج را در این کشور افزایش می دهد، بلکه امنیت منطقه را نیز به چالش خواهد کشید.

آریانفر با توجه به موضوع احتمال انعقاد پیمان استراتژیک کابل- واشنگتن، تصریح کرد: پایگاه های نظامی امریکا در افغانستان قبلا ایجاد شده و اسناد بایسته نیز در این رابطه (هرچند هم در سیمای اعلامیه) به امضا رسیده است. کنون تنها مساله مشروعیت بخشیدن به این اسناد و وارد آوردن ویرایش های اندک در آن مطرح است.

انعقاد این پیمانها هیچ تأثیری مثبتی بر اوضاع افغانستان ندارد.

وی ادامه داد: اما واقعیت امر این است که انعقاد این پیمان بر وضعیت واقعی افغانستان هیچ تأثیر مثبتی ندارند. برعکس، پیامدهای ویرانگری به همراه خواهد داشت.

وی با اشاره به عدم موافقت همسایه‌های افغانستان با انعقاد پیمان استراتژیک کابل- واشنگتن، گفت: در این شرایط افغانستان در عرصه سیاست خارجی با مشکلی بزرگ روبرو خواهد گردید. و مناسبات آن با همه کشورهای همسایه و منطقه تیره خواهد گردید.

رئیس مرکز مطالعات و پژوهش‌های افغانستان در فرانکفورت با بیان این که شرایط همسایه‌های افغانستان بر اوضاع این کشور تأثیر ویژه‌ای دارد، گفت: اگر پایگاه‌های دائمی امریکا منافع استراتژیک ایران، کشورهای آسیای مرکزی و روسیه را با مخاطره مواجه می‌کند، این کشورها اهرم و ابزارهای بسیار بزرگی برای تأثیرگذاری بر افغانستان در اختیار دارند.

آریانفر خاطرنشان کرد: به عنوان مثال این کشورها می‌توانند افغانستان را با محاصره انرژی روبرو کنند و کشورهای چینی، روسیه، قزاقستان و ترکمنستان با هماهنگی ایران صادرات سوخت را به افغانستان که سالانه به 3 میلیون تن می‌رسد، قطع کنند.

وی ادامه داد: در چنین شرایطی ظرف 2 تا 3 ماه دولت افغانستان به زانو در خواهد آمد و امریکا نیز نخواهد توانست برنامه‌های خود در منطقه را پیاده کند.

رئیس مرکز مطالعات و پژوهش‌های افغانستان در فرانکفورت افزود: افغانستان نه تنها از نظر انرژی برق به آسیای مرکزی و ایران کاملاً وابسته است بلکه

از نظر محصولات کشاورزی نیز به این کشورها نیاز دارد.

پیمان استراتژیک هم افغانستان و هم امریکا را با مشکل مواجه می‌کند

آریانفر در ادامه ضمن طرح این موضوع که افغانستان سالانه از یک تا دو میلیون تن گندم را از کشورهای همجوار خود خریداری می‌کند، وابستگی روز افزون افغانستان را به گندم و سوخت، وابستگی استراتژیک خواند. با توجه به گرم شدن سیاره و افزایش بی رویه نفوس در افغانستان چنین وابستگی یی در آینده فزاینده خواهد بود.

او اظهار داشت: روسیه اگر بخواهد راه های تأمین نیروهای ائتلاف بین‌المللی را از طریق قلمرو خود و در کل دهلیز شمال با کشورهای منطقه مسدود کند، امریکا با ددرهای بسیار بزرگی در زمینه رس رسانی مواجه خواهد شد و در این صورت به گروگان پاکستان مبدل خواهد شد. این کار، برای ما پیامدهای بس زیانباری را در پی خواهد داشت.

وی بی توجهی به این مسایل از سوی کابل را کوتاه‌نگری در سیاست خارجی عنوان کرد و افزود: مسوولیت سیاست‌گذاری در عرصه سیاست خارجی، تشخیص و تحقق منافع بلندمدت کشور و دورنگری راهبردی است که متأسفانه در این زمینه مهم، دور اندیشانه عمل نمی شود.

آریانفر در پاسخ به این پرسش خبرنگار فارس که راه حل مشکل افغانستان را در چه چیزی می‌دانید، گفت: حل مشکل افغانستان راه های جهانی، منطقه ای و داخلی دارد.

این کارشناس افغان با اشاره به نقش سازمان ملل گفت: این سازمان بین‌المللی باید تمهیداتی برای بازگشت افغانستان به حالت بی طرفی انجام دهد. دستیابی به تفاهم میان ناتو و شانگهای شاهکلید

گشایش بحران افغانستان است. مادامی که چنین تفاهمی دستیاب نگردد، محال است گره کور مشکل افغانستان گشوده شود. بل که با گذشت هر روز، این گره کور تر خواهد شد.

رئیس مرکز مطالعات و پژوهش‌های افغانستان در فرانکفورت تصریح کرد: در بعد منطقه‌ی تا زمانی که کشورهای منطقه در رابطه با افغانستان به توافق نرسند، مشکل ادامه خواهد داشت.

وی اظهار داشت: در رابطه با شرایط داخلی افغانستان، برگزاری لویه جرگه به خاطر تغییر قانون اساسی که ناکارآیی آن ثابت شده است، انتخاب یک رهبر مشروع به خاطر زیر سؤال بودن نتایج انتخابات گذشته ریاست جمهوری و پارلمان و تغییر ساختار نظام به منظور تامین مشارکت راستین تمام اقشار مردم افغانستان در ساختار دولت لازم است.

انحصار در دولت و در تصمیم‌گیری‌ها در افغانستان باید شکسته شود

آریانفر با ابراز تأسف از این که تصمیمگیری‌های کلان در افغانستان انحصاری است، گفت: تا زمانی که کرسی‌های کلیدی، تصمیم‌گیری‌ها و امتیازات در افغانستان در انحصار یک گروه خاص قرار داشته باشد، نمی‌توان انتظار بهبود شرایط را داشت.

این کارشناس افغان ادامه داد: امروز ضرورت ایجاد یک دولت فراگیر ملی و مشروع در افغانستان بیش از هر زمان دیگری احساس می‌شود. ساختار موجود در افغانستان کپی برداری از ساختار ریاستی امریکا است که به هیچ وجه با شرایط افغانستان سازگار نیست.

وی با بیان این که مذاکره با طالبان کاری بیهوده است، گفت: مذاکره با طالبان یک بازی سیاسی است که مطمئناً هیچ نتیجه‌ای نخواهد داشت.

این دیپلمات پیشین افغان گروه‌های تندرو پاکستانی نظیر گروه‌های وهابی جماعت اسلامی، تحریک خلافت، تحریک طالبان پاکستانی، جنبش فاروقی، لشکر صحابه و گروه‌های تندرو دیگر را از آتش افروزان اصلی جنگ در افغانستان دانست.

رئیس مرکز مطالعات و پژوهش‌های افغانستان در فرانکفورت افزود: البته در داخل افغانستان نیز گروه‌های مختلفی از طالبان هستند که بخشی از آنان با حمایت "ISI" پاکستان فعالیت می‌کنند مانند گروه حقانی و بخشی دیگر گروه‌هایی چون حزب اسلامی افغانستان و بعضی گروه‌های وهابی و عرب هستند.

مادامی که در افغانستان یک دولت ملی پابند به منافع ملی در چهارچوب مرزهای کنونی کشور که از ادعای ارضی بر پاکستان دست بردارد، روی کار نیاید، پاکستان پیوسته با حربه برنده تندروی و بنیادگرایی اسلامی برای فرو نشاندن آتش بلندپروازی‌های اولتراناسیونالیست‌های افغانی به میدان خواهد آمد. هیچ نیروی هم در جهان نمی‌تواند جلو این واکنش پاکستان را بگیرد و این به معنای ادامه جنگ خونبار بی پایان خواهد بود.

مشکل افغانستان مسئله‌ای جهانی، منطقه‌ای و داخلی است

آریانفر در ادامه با اشاره به این که مشکل افغانستان تنها این کشور نیست، گفت: در این رابطه به تشریح مساعی جامعه جهانی، کشورهای منطقه و نخبگان و مردم افغانستان نیاز است.

امروز امنیت هر چه بیشتر در چهارچوب‌های منطقه‌ای تعریف می‌گردد. از این رو، امنیت کشورهای منطقه ما هم با هم گره خورده است. از این رو، نمی‌شود افغانستان بدون توجه به همسایه‌هایی که با آنان شش هزار کیلومتر مرزهای شفاف و بی‌دفاع دارد، به عنوان آسیب‌پذیرترین کشور جهان، راندمان خود سرانه داشته باشد.

وی خاطر نشان کرد: واقعیتی به نام ارزش‌ها، مساله بسیار حساس و مهم است. ما چگونه می‌توانیم با طالبان که به حقوق شهروندی، عدالت اجتماعی، دموکراسی، حقوق بشر و حقوق زن پایبند نیستند و گذشته از آن از اسلام الگوی بسیار نامناسبی برای خود ساخته‌اند، به تفاهم برسیم؟

امضای پیمان راهبردی، تنها بهانه تازه‌ی برای تندروان آشتی‌ناپذیر برای روا بودن جهاد، سربازگیری و دامن زدن به بجران خواهد داد و بی‌چون و چرا دایره خشونت‌ها را پهن‌تر خواهد گردانید.

آریانفر در پایان این گفت‌وگو تأکید کرد: امریکایی‌ها باید بپذیرند که در افغانستان به بن بست رسیده‌اند و با کارگیری از روش‌های سخت افزاری ره به جایی نمی‌برند.

آریانفر تصریح کرد: بدون تفاهم با روسیه و ایران - دو کشور بزرگ منطقه، امریکا چه در بعد سیاسی و چه در بعد امنیتی نمی‌تواند به تنهایی مشکل افغانستان را حل کند.

ترس آن می‌رود که افغانستان میدان بزرگترین نبرد اطلاعاتی تاریخ مبدل شود. پیش‌بینی من این است که با امضای این قرار داد، افغانستان به بالکان آسیایی یا یک فلسطین دیگر مبدل خواهد شد. بزرگترین خطر این است که هرگاه ایران و پاکستان پناه‌گزیان ما را اخراج نمایند، دیگر فاجعه اجتناب‌ناپذیر خواهد بود.